

Datum van de indiening: 13 november 2019

Interpellatie van mevrouw Lotte Stoops tot de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra

Onderwerp : De besparingen van Vlaanderen op de cultuursector en de sociaal-culturele sector

In het weekend van 9 november ging een schok door het culturele landschap. De culturele sector kreeg samen met ons zicht op de forse besparingen die de Vlaamse regering zal doorvoeren op cultuur. Vlaams minister-president en minister van Cultuur Jan Jambon plant een besparing tot 6 procent op de werkingsmiddelen van culturele instellingen en van 60 procent (ruim 5 miljoen euro) op de projectsubsidies. Bovendien wordt er ook nog eens 2,6 miljoen euro bespaard op het Vlaams Brusselfonds, 40 procent van de middelen. Dit komt bovenop de besparing van 6 procent; Brussel krijgt het dubbel hard te verduren.

De aangekondigde besparingen zijn desastreus. Zowel voor de creatieve sector als voor de socio-culturele organisaties. Twee sectoren die een belangrijke verbindende kracht hebben en zo ook invloed hebben op het welzijn en de mentale gezondheid van de Brusselaars.

Voor het socio-cultureel werk zijn de besparingen al lang aan de gang: de diverse maatregelen troffen soms de hele sector, soms bepaalde onderdelen ervan. Gedetailleerde berekeningen leren alleszins dat organisaties tussen de 13,4 en 47,3 procent van hun middelen hebben zien verdwijnen in amper 10 jaar. De socio-culturele sector heeft tevens een belangrijke steunende functie naar de vaak niet-gefinancierde burgerinitiatieven en ook daar zullen veel opborrelende initiatieven met pasklare antwoorden op onze maatschappelijke noden, geen hoogtes kunnen nemen.

Organisaties, initiatieven en individuele kunstenaars hebben nu krap twee maanden tijd om uit te zoeken waar ze het nodige geld voor hun werking vandaan kunnen halen. Michael De Cock, de directeur van de KVS, sprak al van een "een zware klap voor de podiumkunsten". De vermindering op projectsubsidies zal niet alleen de instroom van jong, nieuw en internationaal talent tegenhouden, maar ook doorwinterde artiesten die minder structureel werken, zoals een Jan Decorte, de doodsteek geven. Het reeds lang circulerende idee om 10% van de structurele middelen voor te behouden voor de projectpot (De kunstensector vraagt eigenlijk 15%) is nooit bereikt maar baseert zich wel op de realiteit dat deze zeer nodig is voor de artistieke humusbevordering in het algemeen. Op die humus groeide onze wereldwijde topreputatie in vele sectoren van kunst. Kunstenaars kunnen veel. Maar er wordt al te vaak vanuit gegaan dat ze veel kunnen met weinig. Te weinig om experimenten mee te voeden, die nadien door de kruisbestuivingen tot die zogenoemde Vlaamse excellerende hoogtes leiden.

In het Franstalige deel van ons land, ook al hebben ze een serieus inhaalmanoeuvre te doen, zien we dat met de huidige regering ook anders kan: daar wil de Fédération Wallonie-Bruxelles wél de kunstenaars steunen, nieuwe kunstendisciplines stimuleren en tegelijkertijd ook de werking van de grotere culturele instellingen verbeteren. Zo zoeken ze bij de steun aan creatie naar een nieuw evenwicht tussen de instituten en kunstenaars, met nadruk op verbetering in situatie voor de laatste. Ze stellen een correctie voor op hun 'décret art de la scène' en zetten volop in op het jeugdtheater.

De creatieve sector is naast een bron van emotie, schoonheid, troost, vertier, verbinding en vorming ook economisch een zeer waardevolle sector. Elke investering in cultuur brengt dubbel en dwars op. Volgens het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie van de Vlaamse overheid steeg tussen 2009 en de meest recent beschikbare cijfers (2016) in de creatieve sector de werkgelegenheid met 26%, de toegevoegde waarde met 42% en de omzet met 53%. En toch is er geen enkele andere sector in Vlaanderen die de laatste tien jaar zoveel heeft moeten besparen als die van cultuur. Cultuur moet ondersteund worden, ook als het niks zou opbrengen. Maar zelfs als we het enkel vanuit puur economisch perspectief zouden bekijken, zijn deze besparingen verre van intelligent.

Mijn vragen zijn de volgende:

- Welke impact heeft deze Vlaamse beslissing tot besparingen op de Brusselse cultuursector en de socio-culturele sector?
- Wat is de impact voor cultuur en onze socio-culturele sector nu ook het Brusselfonds zwaar moet inleveren?
- Neemt u initiatieven om individuele kunstenaars en kleinere organisaties diepgaander te ondersteunen (met meer financiële middelen of met een andere soort ondersteuning) als compensatie voor het verlies van hun mogelijkheden om Vlaamse projectsubsidies aan te vragen? Kunnen de Vlaamse besparingsmaatregelen op de Brusselse kunstinstellingen en organisaties met werkingssubsidies financieel gedeeltelijk opgevangen worden?
- Heeft u reeds contact gehad met BKO, Kunstenoverleg, De Federatie?
- Burgemeester van Stad Brussel, Philippe Close, reageerde op het nieuws van de Vlaamse besparingen dat hij als burgemeester oplossingen en middelen zal zoeken voor behoud van een breed, vernieuwend cultureel aanbod in NL en FR. Ahmed Laaouej, burgemeester van Koekelberg, sloot zich hierbij aan. Hoe kan de VGC de gemeenten helpen die willen blijven inzetten op NL-talig cultuuraanbod?

Alvast bedankt voor uw antwoorden.